

Kompensācijas par īpaši aizsargājamo nemedājamo sugu un migrējošo sugu dzīvnieku nodarītajiem postījumiem

Kompensāciju piešķiršanu par īpaši aizsargājamo nemedājamo sugu un migrējošo sugu dzīvnieku nodarītajiem postījumiem reglamentē [Sugu un biotopu aizsardzības likuma 10.pants](#), kā arī Ministru kabineta 2016.gada 7.jūnija noteikumi Nr.353 "[Kārtība, kādā zemes īpašniekiem vai lietotājiem nosakāmi to zaudējumu apmēri, kas saistīti ar īpaši aizsargājamo nemedājamo sugu un migrējošo sugu dzīvnieku nodarītajiem būtiskiem postījumiem, un minimālās aizsardzības pasākumu prasības postījumu novēršanai](#)" turpmāk – Kompensāciju noteikumi).

Kompensāciju var saņemt, ja:

1. postījumi nodarīti **augkopības, akvakultūras, lopkopības vai biškopības nozarē;**
2. postījumus nodarījuši īpaši aizsargājamo nemedājamo sugu vai migrējošo sugu dzīvnieki;
3. zemes īpašnieks vai lietotājs postījumu vietā ir veicis Kompensāciju noteikumos minētos aizsardzības pasākumus postījumu novēršanai;
4. nodarīto zaudējumu apmērs **pārsniedz vienas valstī noteiktās minimālās mēnešalgas apmēru;**
5. zemes īpašnieks vai lietotājs ir samaksājis naudas sodus par pārkāpumiem vides jomā (ja tādi uzlikti), kā arī ir atlīdzinājis videi nodarītos zaudējumus (ja tādi tika nodarīti);
6. zemes īpašniekam vai lietotājam ar tiesas lēmumu nav pasludināts maksātnespējas process, ar tiesas lēmumu netiek īstenots tiesiskās aizsardzības process vai ar tiesas lēmumu netiek īstenots ārpus tiesiskās aizsardzības process, tam nav uzsākta bankrota procedūra, piemērota sanācija vai mierizlīgums vai tā saimnieciskā darbība nav izbeigta, vai tas neatbilst normatīvajos aktos noteiktiem kritērijiem, lai tam piemērotu maksātnespējas procedūru.

Zemes īpašnieks vai lietotājs, vai viņa pilnvarota persona pēc postījumu konstatēšanas **nekavējoties** iesniedz **Dabas aizsardzības pārvaldē** pieteikumu kompensācijas saņemšanai. Pieteikuma veidlapas pieejamas Dabas aizsardzības pārvaldes tīmekļa vietnes www.daba.gov.lv sadaļā "[Pakalpojumi](#)"

Iesniegumam pievieno šādus dokumentus (to apliecinātas kopijas):

1. Zemes lietošanas tiesības apliecināšanu dokumentu, ja zemes lietošanas tiesības nav nostiprinātas zemesgrāmatā (ja pieteikumu iesniedz zemes lietotājs).
2. Pilnvaru (ja pieteikumu iesniedz zemes īpašnieka vai lietotāja pilnvarotā persona).
3. nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā reģistrētu zemes robežu plānu (turpmāk – zemes robežu plāns). Ja pieteikumu iesniedz par **akvakultūrai** nodarītajiem zaudējumiem - zemes robežu plānā norāda zivju diķus, kuros nodarīti postījumi.
4. Ja pieteikumu iesniedz par **augkopībai, lopkopībai vai biškopībai** nodarītajiem zaudējumiem - iesniegumu *de minimis* atbalsta saņemšanai lauksaimniecības nozarē.
5. Ja pieteikumu iesniedz par **akvakultūrai** nodarītajiem zaudējumiem - iesniegumu *de minimis* atbalsta saņemšanai zvejniecības un akvakultūras nozarē.

15 darbdienu laikā no pieteikuma iesniegšanas dienas Dabas aizsardzības pārvaldē iesniedz šādus dokumentus (to apliecinātas kopijas):

1. ja pieteikumu iesniedz par **akvakultūrai** nodarītajiem zaudējumiem - Lauksaimniecības datu centra izsniegtu apliecinājumu, ka zivju dīķi, kuros nodarīti postījumi, ir reģistrēti kā akvakultūras dzīvnieku novietne atbilstoši normatīvajiem aktiem par lauksaimniecības un akvakultūras dzīvnieku, to ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas kārtību;
2. ja pieteikumu iesniedz par **augkopībai** nodarītajiem zaudējumiem un ja zemes īpašnieks vai lietotājs ir **bioloģiskās lauksaimniecības produktu ražotājs** - normatīvajos aktos par bioloģiskās lauksaimniecības uzraudzību un kontroli noteiktās kontroles institūcijas izsniegtu apliecinājumu, ka lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kur nodarīti postījumi, ir iekļauta bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmā atbilstoši normatīvajiem aktiem par bioloģiskās lauksaimniecības uzraudzības un kontroles kārtību;
3. ja pieteikumu iesniedz par **lopkopībai vai biškopībai** nodarītajiem zaudējumiem - Lauksaimniecības datu centra izsniegtu apliecinājumu, ka lauksaimniecības dzīvnieki, kuriem nodarīti postījumi, to novietne un ganāmpulks ir reģistrēti Lauksaimniecības datu centrā atbilstoši normatīvajiem aktiem par lauksaimniecības un akvakultūras dzīvnieku, to ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas kārtību.

Dabas aizsardzības pārvalde izveido **komisiju, kura 10 darbdienu laikā** pēc pieteikuma saņemšanas veic pārbaudi dabā un konstatē postījumus un Kompensāciju noteikumos noteikto nosacījumu izpildi.

Lopkopībai vai biškopībai nodarīto zaudējumu gadījumā komisija pārbaudi dabā veic **nekavējoties** pēc pieteikuma saņemšanas.

Pēc pārbaudes dabā Dabas aizsardzības pārvalde nosaka zaudējumu apmēru.

Dabas aizsardzības pārvalde **divu mēnešu laikā** pēc zaudējumu apmēra noteikšanas pieņem lēmumu par kompensācijas piešķiršanu, nosakot kompensācijas apmēru, vai lēmumu par atteikumu piešķirt kompensāciju.

Pieņemot lēmumu par kompensācijas piešķiršanu, Dabas aizsardzības pārvalde pārbauda, vai kompensācijas apmērs **nepārsniedz *de minimis* atbalsta kopējo apmēru jebkurā triju fiskālo gadu periodā lauksaimniecības nozarē - 15 000 euro un akvakultūras nozarē - 30 000 euro.**

Dabas aizsardzības pārvalde nodrošina piešķirtās kompensācijas izmaksu atbilstoši valsts budžetā šim mērķim paredzētajiem līdzekļiem. Ja zaudējumu novērtēšanai ir pieaicināts eksperts, kompensāciju izmaksā pēc tam, kad iesniedzējs ir sedzis izdevumus par pieaicinātā eksperta darbu.

Postījumi augkopībai

Postījumus augkopībai kompensē, ja:

1. postījumu platība konkrētajā zemes vienībā nav mazāka par 0,05 hektāriem;

2. zemes īpašnieks vai lietotājs ir nodrošinājis vismaz vienu no Kompensāciju noteikumu 7.punktā noteiktajiem aizsardzības pasākumiem.

Zemes īpašnieks vai lietotājs piesaka kompensāciju par postījumiem augkopības nozarē **pavasara un rudens migrācijas sezonas laikā**, bet ne biežāk kā **vienu reizi katras sezonas laikā**.

Augkopībai nodarīto zaudējumu apmēru nosaka atbilstoši SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs" aprēķinātajām bruto seguma izmaksām, izmantojot šādu formulu:

$$Z = C \times A$$

kur

Z – zaudējumu apmērs (*euro*);

C – attiecīgā kultūrauga (intensīvi vai bioloģiski audzēta) sējumu vai stādījumu ierīkošanas un uzturēšanas bruto seguma izmaksas par iepriekšējo gadu;

A – postījumu platība (ha).

Postījumi akvakultūrai

Postījumus akvakultūrai kompensē, ja:

1. postījumi nodarīti zivju dīķos, un katra zivju dīķa platība nav mazāka par 0,1 hektāru;
2. postījumus nodarījušas būtiskākās zivjēdāju putnu sugas – gārņi (zivju gārnis vai lielais baltais gārnis), ķīri (lielais ķīris vai mazais ķīris), jūras krauklis, zivju ērglis, jūras ērglis, kā arī ūdrs;
3. zivju dīķi, kuros nodarīti postījumi, ir reģistrēti Lauksaimniecības datu centrā kā akvakultūras dzīvnieku novietne atbilstoši normatīvajiem aktiem par lauksaimniecības un akvakultūras dzīvnieku, to ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas kārtību;
4. to zivju dīķu platība, kuros nodarīti postījumi, ir reģistrēta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā kā zeme zem zivju dīķiem;
5. zemes īpašnieks vai lietotājs ir nodrošinājis vismaz vienu no Kompensāciju noteikumu 8.punktā noteiktajiem aizsardzības pasākumiem.

Zemes īpašnieks vai lietotājs piesaka kompensāciju par postījumiem akvakultūras nozarē ne biežāk kā **reizi gadā**.

Zaudējumus akvakultūrai nosaka, ņemot vērā piecu būtiskāko zivjēdāju putnu sugu (gārņi, ķīri, jūras krauklis, zivju ērglis, jūras ērglis) un ūdra klātbūtni, izmantojot šādas formulas:

- **putnu sugu** nodarītajiem zaudējumiem:

$$Z = 0,1 \times B \times D_{\min} \times P$$

kur

Z – zaudējumu apmērs (*euro*);

B – zivjēdāju putnu sugu skaits (no 1 līdz 5). Ja pārbaudes aktā norādītais zivjēdāju putnu sugu skaits atšķiras no pieteikumā norādītā, aprēķinā izmanto vidējo pārbaudes aktā un pieteikumā norādīto zivjēdāju putnu sugu skaitu;

D_{min} – valstī noteiktā minimālā mēnešalga (*euro*);

P – to zivju dīķu kopplatība (ha), kuros nodarīti postījumi;

- **ūdra** nodarītajiem zaudējumiem:

$$Z = 0,05 \times D_{\min} \times P$$

kur

Z – zaudējumu apmērs (euro);

D_{min} – valstī noteiktā minimālā mēnešalga (euro);

P – to zivju dīķu kopplatība (ha), kuros nodarīti postījumi.

Postījumi lopkopībai vai biškopībai

Postījumus lopkopībai vai biškopībai kompensē, ja:

1. zemes īpašnieks vai lietotājs vienlaikus ir to lauksaimniecības dzīvnieku īpašnieks, kuriem nodarīti postījumi;
2. lauksaimniecības dzīvnieki, kuriem nodarīti postījumi, to novietne un ganāmpulks ir reģistrēti Lauksaimniecības datu centrā atbilstoši normatīvajiem aktiem par lauksaimniecības un akvakultūras dzīvnieku, to ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas un lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanas kārtību;
3. lauksaimniecības dzīvnieki, kuriem nodarīti postījumi, ir apzīmēti atbilstoši normatīvajiem aktiem par lauksaimniecības dzīvnieku, to ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas un lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanas kārtību;
4. zemes īpašnieks vai lietotājs ir nodrošinājis vismaz vienu no Kompensāciju noteikumu 9.punktā noteiktajiem aizsardzības pasākumiem.

Zemes īpašnieks vai lietotājs piesaka kompensāciju par **ikreizējiem** nodarītajiem postījumiem lopkopības vai biškopības nozarē.

Lopkopībai nodarītos zaudējumus nosaka, ja postījumu dēļ lauksaimniecības dzīvnieki ir nogalināti vai ievainoti un tādēļ likvidējami.

Biškopībai nodarītos zaudējumus nosaka, ja bišu saimes ir gājušas bojā vai ir likvidējamās.

Zaudējumu apmēru lopkopībai vai biškopībai nosaka atbilstoši SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs" aprēķinātajām attiecīgā lauksaimniecības dzīvnieka vai bišu saimes ieviešanas un uzturēšanas bruto seguma izmaksām par iepriekšējo gadu, ņemot vērā Lauksaimniecības datu centra reģistrā norādīto lauksaimniecības dzīvnieku vecumu un izmantošanas grupu.

Papildu informācija pieejama Dabas aizsardzības pārvaldē:

- tālrunis: 67509766;
- e-pasts: daba@daba.gov.lv.